

Avdelningen för analys, främjande och tillträdesfrågor

Föredragande
Annika Ghafoori
Utredare

010-470 06 40
Annika.ghafoori@uhr.se

YTTRANDE

Datum
2016-02-01

Diarienummer
1.2.3-01186-2015

Postadress

Box 45093
104 30 Stockholm

Besöksadress

Wallingatan 2
111 60 Stockholm

Telefon

010-470 03 00

Org nr

202100-6487

www.uhr.se

Yttrande över betänkandet Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken, SOU 2015:86

Universitets- och högskolerådet (UHR) ställer sig i huvudsak bakom utredningens förslag men vill lämna följande synpunkter.

13.3.5 Delmål 3: Jämställd utbildning

Kommentarer till utformningen av delmålet jämställd utbildning

- UHR anser att det delmål om jämställd utbildning som föreslås i betänkandet kan stärka UHR:s arbete med breddad rekrytering till högre utbildning eftersom delmålet omfattar hela utbildningsområdet, från förskolan till högre utbildning.

Könsbundna studieval grundläggs vid mycket unga år varför olika utbildningsmyndigheter måste samarbeta för att nå det uppsatta målet. UHR:s och lärosätenas arbete med breddad rekrytering till högre utbildning kan ge än bättre resultat om det genomförs i nära samarbete med grund- och gymnasieskola. Övergången till högre utbildning respektive yrkeshögskoleutbildning behöver belysas och analyseras tydligare än vad som hittills har gjorts.

- UHR anser att det är viktigt att beakta studenters psykiska hälsa, kopplat till lärandemiljön och könstypiska utbildningsval. I betänkandet lyfts frågor om elevers psykiska ohälsa fram, vilket UHR uppfattar som viktigt, men vi ser också att studenters psykiska hälsa behöver uppmärksammas. Detta visas bland annat i tidigare studentundersökningar från CSN.

- UHR anser att det är mycket viktigt att ha ett intersektionellt perspektiv på jämställd utbildning och att uppmärksamma att inte enbart kön påverkar utbildningsval. Faktorer som kön kan samspela med en eller flera andra faktorer som exempelvis föräldrarnas utbildningsbakgrund, etnisk bakgrund och funktionalitet.

Till exempel så har föräldrarnas utbildningsbakgrund stor betydelse för könsbundna val till högre utbildning, särskilt för pojkar. Könsfördelningen inom högre utbildning ligger som utredningen också påpekar på 60 % kvinnor och 40 % män i grundutbildningen, medan fördelningen inom forskarutbildningen ser annorlunda ut.

- UHR vill också lyfta frågan om utbildning av nyanlända flyktingar. UHR anser att alla nyanlända i ett tidigt skede bör utbildas i jämställdhetsfrågor, vilket skulle kunna bidra till att underlätta integrationen och i förlängningen till att uppnå jämställdhet i samhället. Norska erfarenheter kan användas som inspiration.

13.4.2 Myndigheter som bör omfattas av uppgifter i fråga om jämställdhet

Kommentarer till att fler myndigheter ska omfattas av jämställdhetsintegrering

- UHR stödjer förslaget att fler myndigheter ska ges i uppdrag att jämställdhetsintegrera sin verksamhet och årligen rapportera in resultatet av detta arbete. Åtterrapporeringskraven bör omfatta kvalitativa delar i form av analyser och utvärderingar liksom kvantitativa delar.
- UHR stödjer förslaget att samtliga lärosäten ges i uppdrag att jämställdhetsintegrera sin verksamhet och årligen rapportera in resultatet av detta arbete.
- UHR anser att det är viktigt att uppdragen permanentas istället för att vara tidsbegränsade. Detta för att garantera att arbetet med jämställdhetsintegrering blir hållbart på lång sikt.

13.6.1 En jämställdhetsmyndighet bör inrättas

Kommentarer till förslaget att inrätta en ny jämställdhetsmyndighet

UHR anser att ansvaret för att genomföra och följa upp de jämställdhetspolitiska målen redan finns hos befintliga myndigheter.

Deras uppdrag bör dock ses över och tydliggöras. UHR anser att Diskrimineringsombudsmannen, DO, bör få en utökad roll med uppdrag att arbeta proaktivt och stödjande samt att utvärdera och analysera resultat av myndigheternas arbete med att genomföra jämställdhetspolitiken.

UHR anser att DO, i så fall, bör ansvara för att samordna myndigheternas gemensamma arbete med att driva jämställdhetsarbetet framåt.

Oavsett om en jämställdhetsmyndighet inrättas eller inte behöver myndigheter få tydligt inskrivet i sina respektive regleringsbrev vikten och nödvändigheten av att aktivt arbeta med de jämställdhetspolitiska målen i sina kärnverksamheter. Regeringen bör också aktivt hämta in och följa upp resultatrapporteringen från respektive myndighet.

- UHR anser att även länsstyrelsernas roll behöver förtydligas och stärkas.
- UHR anser att det är viktigt att statliga myndigheter arbetar utifrån ett intersektionellt perspektiv eftersom faktorer som föräldrarnas utbildningsbakgrund, etnisk bakgrund, funktionalitet vanligen verkar tillsammans med kön.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ulf Melin efter föredragning av utredare Annika Ghafoori. I beredning av ärendet har även utredare Carina Hellgren, myndighetsjurist Drazenko Jozic samt avdelningschef Tuula Kuosmanen medverkat.

Ulf Melin, generaldirektör

Annika Ghafoori, utredare